

Силабус курсу

Регіональні процеси в Україні

Ступінь вищої освіти – доктор філософії
Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність С2 «Політологія»
Освітньо-наукова програма «Політологія»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д. політ. н., проф. Лазарович Микола Васильович

Контактна інформація

m.lazarovych@tneu.edu.ua, +380977659417

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Важливість вивчення дисципліни «Регіональні процеси в Україні» зумовлена процесами реформування відносин між центральною владою України та регіонами. Навчальний курс покликаний сформувати в студентів систему знань про особливості й загальні тенденції регіональних процесів в Україні, вміння прогнозувати їх розвиток на перспективу, визначати політико-правовий статус українських регіонів на різних етапах історичного розвитку, усвідомлення мотивації регіональної політики Української держави.

СТРУКТУРА КУРСУ

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Регіональні процеси в Україні як навчальна дисципліна	Визначити предмет, завдання, функції та методи дослідження регіональних процесів в Україні як навчальної дисципліни	Питання
2	2. Основні поняття та категоріальний апарат курсу «Регіональні процеси в Україні»	Аналізувати основні поняття та категоріальний апарат курсу	Тести, питання
3	3. Соціополітичні розмежування в теорії регіональних процесів	Простежувати сутність, структуру, основні індикатори та стадії розвитку соціополітичних розмежувань в теорії регіональних процесів	Проблемні завдання
4	4. Районування України	Визначити основні теоретичні підходи до регіонального поділу України	Питання
5	5. Електоральна карта сучасної України	Уміти аналізувати електоральну географію, її теоретичні основи і методи	Питання, тести

6	6. Буковина: характерні регіональні риси	Визначати економічні, релігійні, етнолінгвістичні, культурні, зовнішньополітичні особливості регіону	Питання, тести
7	7. Історико-культурні та соціополітичні ознаки Волині як регіонального суб'єкта	Аналізувати демографічну структуру населення краю та його релігійно-духовну складову	Питання
8	8. Особливості етнокультурного та політичного розвитку Галичини	Характеризувати національно-культурні і релігійні особливості регіону	Питання, тести
9	9. Історична, політико- економічна та соціокультурна специфіка Закарпаття	Аналізувати проблему політизації етнічності та конфліктний потенціал регіону	Питання
10	10. Київ у регіональній структурі України	Прослідковувати економічні, релігійні, культурні, зовнішньополітичні особливості міста як регіону	Питання, тести
11	11. Автономна республіка Крим як етнокультурний регіон	Розуміти сутність інспірування правлячими колами РФ сепаратистських настроїв у регіоні	Питання
12	12. Південна-Східна Україна в контексті фронтірності й дуальності	Характеризувати історико-географічний процес формування геосторичного регіону Південно-Східна Україна як фронтірного	Питання, тести
13	13. Північна Україна: Сумщина та Чернігівщина	Розуміти місце північноукраїнських земель в структурі політичного районування України	Питання
14	14. Центральна Україна: приклад українського помежів'я	Визначити особливості історичного формування регіональної ідентичності мешканців Центральної України	Питання

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. D'Anieri P. Ukraine and Russia: From Civilized Divorce to Uncivil War. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2023. 412 p.
2. Kuzio T. Russian Nationalism and the Russian-Ukrainian War. London : Routledge, 2024. 354 p.
3. Sasse G. Russia's War Against Ukraine. Cambridge : Polity Press, 2023. 140 p.
4. Білоус-Сергєєва С. Інноваційне підприємництво як ключовий фактор розвитку регіону у післявоєнний період. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки: зб. наук. пр. 2023. Вип. 1(38). С. 45-50. DOI: [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.280738](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.280738)
5. Верменич Я. В. Регіоналістика в Україні: нові парадигмальні виклики в умовах воєнного стану // Український історичний журнал. 2023. № 2. С. 115–128.
6. Гальчинський А. С. та ін. Децентралізація та регіональна політика: механізми стійкості громад під час війни. Київ : НІСД, 2024. 210 с.
7. Давимука С. А. Регіональний розвиток України на шляху до європейської інтеграції: роль інноваційних інструментів. Регіональна економіка 2024, № 3. С. 1-12.
8. Загородній М. Підсумки децентралізації у 2023 році. Чому Кличко заговорив про авторитаризм? Главком: сайт. 28.12.2023. URL: <https://glavcom.ua/country/politics/pidsumki-detsentralizatsiji-u-2023-rotsichomu-klichko-zahovoriv-pro-avtoritarizm-976959.html>
9. Економіка громад і регіонів в умовах воєнного стану та пріоритети їх повоєнного розвитку: аналіт. звіт. Львів, 2022. 48 с. URL: <http://amer.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/ECONOMY-OF-COMMUNITIES-AND-REGIONS.pdf>

10. Згуртованість українського суспільства: виклики та завдання в умовах війни / за ред. Ю. Якименка. Київ : Центр Разумкова, 2023. 142 с.
11. Качмарський Є. І. Регіональна політика в умовах військового стану в Україні. Політичне життя. 2023. № 4. С. 37-43. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.5>
12. Майборода О. М., Поліщук І. О. Національна та громадянська ідентичності в Україні: регіональний вимір в умовах збройного конфлікту. Київ : ІПіЕнд ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2024. 256 с.
13. Матрунчик Д. М. Інноваційна трансформація економіки регіонів України: довоєнна ретроспектива та поствоєнні пріоритети. Бізнес Інформ. 2023. № 7. С. 42-50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-42-50>
14. Механізми нової регіональної політики: досвід ЄС та уроки для України: монографія / ред.: В. С. Куйбіда, Л. І. Федулова, О. М. Петрос. Київ: Талком, 2022. 399 с.
15. Нагірний В. РЕГІОНАЛЬНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ, ТЕНДЕНЦІЇ Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 18-19 квітня 2023 року) / за заг. ред.: М.М. Палінчак, М.М. Король, В.В. Химинець. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2023. С 417-420.
16. Смарт-спеціалізація регіонів України: методологія та прагматика реалізації: монографія / наук. ред. І. З. Сторонянська; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2022. 424 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).
17. Смолій В. А. (ред.). Регіональна історія України. Випуск 15: Південь, Схід та Крим в умовах російської агресії та окупації. Київ : Інститут історії України НАН України, 2024. 320 с.
18. Федулова Л. І. Формування регіональних інноваційних систем у контексті принципів європейської інноваційної політики. Академічний огляд. 2014. № 1(40). С. 144-155.
19. Харченко Ю. П. Виклики російсько-української війни для стратегії регіонального розвитку. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-05-02>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання Для заліку

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок отриманих за теми на практичних заняттях	Модульна робота	Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок отриманих за теми на практичних заняттях	Модульна робота	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час виконання тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання студентів

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A
85-89	Добре	B
75-84		C
65-74	Задовільно	D
60-64	Достатньо	E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F